

Константин Паустовски
Приказките на Пушкин

Понякога ни хрумват такива лековати и абсурдни мисли, че ние, възрастните, се срамуваме от тях и пред никого не ги казваме. А при това в тези мисли няма нищо глупаво или срамно. Само децата не се стесняват от такива неочаквани мисли.

Неотдавна едно познато момче каза, че много му било мъчно за Пушкин.

– Защо? – попитах го аз.

– Защото по негово време още не е имало автомобили. А на него сигурно много щеше да му се харесва да се носи на москвич със сто километра в час.

– Със сто версти – поправих го аз. – По времето на Пушкин у нас още не е имало километри.

– И самолети ли не е имало?

– Не е имало.

– А как мислиш, нали Пушкин нямаше да се побои и със самолет да полети?

– Какво говориш? Той би бил във възторг от полета. Той би бил просто безумно щастлив.

– А би ли могъл да скочи с парашут?

Тук аз вече се ядосах:

– Е, стига! На него и без това нямаше да му позволят.

– Защо?

– Не се ли досещаш сам?

– Разбира се, че нямаше да му позволят – съгласи се момчето. – Можеше да се убие. Тогава кой щеше да напише „Буря с мрак небето крие ...“?

– Тогава наистина не би имало кой да го напише – промърморих аз смутен.

Такива, на пръв поглед странни, но, според мене, интересни мисли от време на време идват в главата на всеки човек.

А царицата му мила като дим се изпарила. Туй лъжа е, сън дълбок, но за младите – урок.

Ето и сега, препрочитайки приказките на Пушкин и разглеждайки великолепните рисунки към тях на художника В. Конашевич, аз си помислих: колко ли би се зарадвал Пушкин, ако видеше тези рисунки. Той сигурно би се разсмял, разглеждайки приказните дървени градове забавните дворци, глуповатите царе, румените красавици и измамниците старици.

В тези градове, във всяка пукнатина на издяланите с брадва борови

греди сякаш се крият стари и добри приказки. Толкова рядко в цепнатините на дървото никнат глухарчета.

Мястото на действие на Пушкиновите приказки е древна Русия, изсечена от столетни пънове или изсидана от бял варовик. Причудлива Русия – с дъсчените греди, блещукаща със златистите покривчета, куполи и кубета.

Да обича Русия, да разбира поезията на своята страна, да познава нечувано богатия и скъп на сърцето руски език, е научила Пушкин неговата бавачка Арина Радионовна Матвеева. Може би дори не всички знаят нейната скромна фамилия.

Поезията на Русия се е подела от старите бавачки и баби, от простите селяни.

Те са я пазили. Те са я препредавали от уста на уста бавно и спокойно, сякаш плетели трайно плетиво.

Те са вълнували с тази поезия сърцата на своите питомци. Великата заслуга на тези прости жени пред народа се състои именно в това, че техните питомци по-късно са се издигнали до върховете на най-чистата народна поезия и са станали всенародни гении за векове.

Пушкин е изрекъл за своята бавачка такива ласкави, такива нежни думи и с толкова синовна любов, че ти се свива сърцето от тях:

другарка в дните ми сурови,
гугутка немощна, добра...

В Михайловское, посред зима, затрупала със сняг друмите и стария дом на поета, Пушкин слушал милите бабини приказки, необикновено прости и вълшебни. Те се превръщали под неговото леко, бързо перо в пеещи строфи:

В синя вис блестят звездите,
в морска шир бучат вълните;
облак по небе лети,
бъчва по море кънти...

Или пък в такива:

О, здравей, мой княз прекрасен!
Днес защо стоиш безгласен...

Аз съм бивал в Пушкиновото Михайловское, в нисичкия дом на

Арина Радионовна. Там в топлия сумрак са се родили всичките тези забележителни приказки – за рибаря и рибката, за цар Салтан, за златното петле, за мъртвата царкиня, за попа и работника Балда.

Пушкин сам казвал за тях: „Що за прелест са тези приказки! Всяка от тях е една поема!“...

КРАЙ

© Константин Паустовски
© 1971 Младен Исаев, превод от руски

Константин Паустовский

Сканиране, разпознаване и редакция: unicode, 2007

Публикация:

Златна библиотека. Избрани творби за деца и юноши
Под редакцията на Дамян Дамев
Двадесет и втора книга

Александър Сергеевич Пушкин. Приказки
Преведе от руски Младен Исаев
Редактор Надя Трендафилова
Художник Владимир Михайлович Конашевич
Художествен редактор Иван Стоилов
Технически редактор Георги Кожухаров
Коректор Радка Петкова
Руска. Лит. Г. V. Тем. № 2663. Год. 1971
Дадена за набор на 9. XI. 1970 година
Подписана за печат на 23. II. 1971 година
Излязла от печат на 25. X. 1971 година
Поръчка №29. Формат 1/16 84/116.
Печатни коли 8×5. Издателски коли 1×63.
Цена 1,71 лева
„Народна младеж“ – издателство на ЦК на ДКМС
Държавен полиграфически комбинат „Д. Благоев“
София, 1971

А.С.Пушкин. Сказки
Издательство Москва, 1965

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4647>]